

ایران ورجاوند

مجله ایران‌شناسی | سال ۲ | شماره ۳ | پاییز و زمستان ۱۳۹۸ | ۳۰۰۰۰ تومان

- ◆ کوزه فقاع: تقسیری دشوار بین متون تاریخی و شواهد باستان‌شناسی
- ◆ ملاحظاتی درباره هنر متأخر ساسانی: سرستون‌های منقوش تاق بستان
- ◆ هویت‌شناسی و بررسی باستان‌شناختی بافت تاریخی روستای تیغدر قاین
- ◆ شاهکاری سرگردان در پستو: ابریق برنجی موزه باستان‌شناسی شهر زنجان
- ◆ بررسی باستان‌شناختی بخش‌های زهان و شاسکوه شهرستان زیرکوه خراسان جنوبی
- ◆ اهوره مزدا و شاپور دوم؟ یادداشتی بر سنگ‌نگاره دبهیم‌ستانی اردشیر دوم در تاق بستان

ایران ورجاوند

ایران ورجاوند زنده است

مجله ایران شناسی

سال ۲ | شماره ۳ | پاییز و زمستان ۱۳۹۸ |

| شماره ثبت مجله: ۸۰۶۸۸ | شماره ثبت نشان: ۲۹۶۲۹۸ |

ا صاحب امتیاز و مدیر و سردبیر: دکتر شاهین آریامنش |

امدیر داخلی: هوشنگ رستمی |

نشان مجله ایران ورجاوند برگرفته از گچبری ساسانی یافت شده از تیسفون عراق مربوط به دوره ساسانی است. داستان این گچبری به سال‌ها پیش بازمی‌گردد هنگامی که اسکار رویتز باستان‌شناس آلمانی همراه گروهش در سال ۱۹۲۹ میلادی در تیسفون در محدوده ساختمان بزرگی با نام معارید در حدود ۳ کیلومتری تاق کسری و ۱/۷۵ کیلومتری شمال دهکده سلمان پاک به کاوش‌های باستان‌شناسی پرداخت که در این کاوش‌ها از محلی که سپس تر خانه معارید ۶ نام گرفت شماری صفحه‌های گچبری گرد به دست آورد که در میان آنها صفحه‌گردی با دو بال گشوده شده از روبه‌رو وجود داشت که این دو بال، نشانی به شکل هلال ماه را دربر گرفته‌اند. این گچبری هم اکنون در موزه برلین آلمان نگهداری می‌شود.

تهران، صندوق پستی: ۵۶۹-۱۴۵۱۵

www.iranvarjavand.ir

Iranvarjavand@hotmail.com

۰۹۳۹۵۹۶۹۴۶۶

همه حقوق این اثر برای ایران ورجاوند محفوظ است. تکثیر، انتشار، چاپ و بازنویسی این اثر یا بخشی از آن به هر شیوه همچون رونوشت، انتشار الکترونیکی، ضبط و ذخیره روی سی دی و چیزهایی از این دست بدون موافقت کتبی و قبلی مجله ایران ورجاوند ممنوع است و متخلفان بر پایه قانون «حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» تحت پیگرد قرار خواهند گرفت.

| با همکاری گروه پژوهشی باستان‌کاوی تیسافرن |

”سیاهه“

مقاله

- اهوره مزدا و شاپور دوم؟ یادداشتی بر سنگ‌نگاره دیهیم‌ستانی اردشیر دوم (۳۷۹-۳۸۳ م) در تاق بستان
ابرونو اورلت، ترجمه سجاد بهرامیان ۴
- ملاحظات دربارۀ هنر متأخر ساسانی: سرستون‌های منقوش تاق بستان ا متتو کمپارتی، ترجمه شاهین آریامنش ۲۰
- شاهکاری سرگردان در پستو: ابریق برنجی موزه باستان‌شناسی شهر زنجان ا علی نوراللهی ۳۴
- کوزۀ فقاغ: تفسیری دشوار بین متون تاریخی و شواهد باستان‌شناسی استفان پرادینس، ترجمه محسن سعادتی ۶۴
- بررسی باستان‌شناختی بخش‌های زهان و شاسکوه شهرستان زیرکوه خراسان جنوبی ا محمد فرجامی، علی اصغر محمودی‌نسب ۷۴
- هویت‌شناسی و بررسی باستان‌شناختی بافت تاریخی روستای تیغدر قاین ا علی اصغر محمودی‌نسب، اسماعیل معروفی اقدم

درگذشتگان

- رابرت دایسن ... آرشاک ایروانیان ۱۲۰

پیشخوان

- افول و سقوط شاهنشاهی ساسانی و ... آرشاک ایروانیان ۱۲۱

گزارش

- نکوداشت استاد رضا مستوفی فرد ا آرشاک ایروانیان ۱۲۵
- نخستین همایش دوسالانۀ بین‌المللی انجمن علمی باستان‌شناسی ایران، برهمکنش‌های فرهنگی، پیوست و گسست ۱۳۱
- هفدهمین گردهمایی سالانۀ باستان‌شناسی ایران ۱۳۶
- بیانیهٔ جامعهٔ باستان‌شناسی ایران دربارهٔ نصب دوربین‌های مداربسته در محل کار کارشناسان باستان‌شناسی ۱۴۲

گزارش

انجمن علمی باستان‌شناسی و میراث فرهنگی
انجمن علمی باستان‌شناسی ایران:
برهمکنش‌های فرهنگی، پیوست و گسست

۱۳ و ۱۴ آذرماه ۱۳۹۸ | ایران، تهران، دانشگاه تربیت مدرس
December 2019, 4 & 5, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

نخستین همایش دوسالانه بین‌المللی انجمن علمی باستان‌شناسی
ایران، برهمکنش‌های فرهنگی، پیوست و گسست
۱۳ و ۱۴ آذرماه ۱۳۹۸ | دانشگاه تربیت مدرس

نخستین همایش دوسالانه بین‌المللی انجمن علمی باستان‌شناسی ایران

حضور آنان را شاید بتوان صرفاً به‌عنوان دغدغه علمی این پژوهشگران قلمداد کرد. اما حضور باستان‌شناس ایرانی در کشورهای پیرامونی همچون افغانستان، تاجیکستان، ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان، پاکستان، عراق، گرجستان و کشورهای دیگر، فقط خارخار علمی نیست بلکه پژوهشگر ایرانی، برای شناخت تاریخ و فرهنگ‌های در پیوند با ایران، ناگزیر است در این کشورها به کاوش و پژوهش باستان‌شناختی بپردازد. اگر از بخش‌هایی از دوره‌های پیش از تاریخ چشم‌پوشی کنیم، دیده بستن بر دوره‌های مفرغ، آهن، دوره‌های تاریخی ایران

ایران به سخنرانی پرداختند. در پایان این همایش نشستی تخصصی درباره آسیب‌دیدن میراث فرهنگی برگزار شد و سپس با خوانش بیانیه پایانی به کار خود پایان داد. بر همگان آشکار است که پیوندهای فرهنگی مشترک ایران با سرزمین‌های پیرامونی به سده‌ها بلکه هزاره‌های دور و دراز بازمی‌گردد. این پیوندهای ژرف فرهنگی و تاریخی سالیانی چند است که به دلایل گوناگون رنگ باخته است هر چند که با همه فراز و فرودها و ایران‌ستیزی‌ها همچنان پابرجاست. سال‌هاست که پژوهشگران آمریکایی و اروپایی در کشورهای پیرامونی به کاوش و پژوهش باستان‌شناسی می‌پردازند که

نخستین همایش دوسالانه بین‌المللی انجمن علمی باستان‌شناسی ایران، برهمکنش‌های فرهنگی، پیوست و گسست به همت انجمن علمی باستان‌شناسی ایران، دانشگاه تربیت مدرس، گروه پژوهشی باستان‌کاوی تیسافرن، مؤسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران و پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌های گوناگون با حضور و سخنرانی پژوهشگران ایرانی و نیرانی در دو روز در دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد.

در این همایش پژوهشگرانی از کشورهای افغانستان، آذربایجان، چین، آلمان، ایتالیا و انگلستان درباره برهم‌کنش‌های فرهنگی جوامع از دوران پیش از تاریخ تا دوران اسلامی در فلات

عرصه کوشید و برای رسیدن به این مقصود ۱/ اختصاص اعتبار ویژه مالی و همیشگی برای کاوش و پژوهش‌های باستان‌شناسی در کشورهای پیرامونی توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی؛ ۲/ سوق دادن دانشجویان تحصیلات تکمیلی به پژوهش درباره میراث مشترک؛ ۳/ دعوت از باستان‌شناسان و دانشجویان باستان‌شناسی کشورهای همسایه برای کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران بایسته است.

انجمن علمی
باستان‌شناسی ایران
۱۴ آذرماه ۱۳۹۸

در عراق، محوطه اشکانی نسا در ترکمنستان، محوطه مادی کرکنس داغ در ترکیه، محوطه هخامنشی متسامر در ارمنستان و آثار ناشناخته دیگر هستند که شناخت آنها، گوشه‌های تاریک تاریخ در پیوند با ایران را نشان می‌دهد. انجمن علمی باستان‌شناسی ایران با هدف پژوهش در زمینه میراث مشترک بر آن شد تا همایش انجمن را در نخستین سال با عنوان برهمکنش‌های فرهنگی، پیوست و گسست برگزار کند، از همین روی بر این باور است که جهت استمرار فرهنگی و پژوهش و کاوش‌های باستان‌شناسی در زمینه میراث مشترک باید فعالانه در این

به‌ویژه هخامنشی، اشکانی، ساسانی و بخش‌هایی از دوره اسلامی در کشورهای پیرامونی، بسیار خطاست. هخامنشیان، یک سر به خاور می‌سایند و یک سر به باختر؛ از همین روی، بی‌گمان، یادمان‌های گونه‌گون تاریخی آنان، در سرزمین‌های پیرامونی و فراپیرامونی به یادگار مانده است؛ مگر نه این است که هر از چندگاهی، خبری می‌رسد از پیدا شدن سازه‌ای یا اثری از هخامنشیان در این کشورها. کشورهای پیرامونی آکنده از آثاری از دوره‌های ماد، هخامنشی اشکانی، ساسانی و ... همچون محوطه هخامنشی نادعلی در افغانستان، میشان

“Contents”

Article

Ahura Mazda and Shapur II? A Note on Taq-I Bustan I, The Investiture of Ardashir II Bruno Overlaet, Persian translated by Sajjad Bahramian	4
Remarks on Late Sasanian Art: The Figural Capitals at Taq-e Bostan Matteo Compareti, Persian translated by Shahin Aryamanesh	20
A Wandering Masterpiece in Closet: Brass Ewer of Zanjan Archaeological Museum Ali Norallahi	34
The Sphero-conical Vessel: A Difficult Interpretation between Historical Sources and Archaeology S. Pradines, Persian translated by Mohsen Saadati	64
Archaeological Survey of Zahan and Shaskuh Sections of Zirkuh County of South Khorasan Mohammad Farjami & Ali Asghar Mohmoodi Nasab	74
Archaeological Survey of the Historical Context of the Village of Tighdar in Qaen Ali Asghar Mahmoodi Nasab & Esmaeil Marofi Aghdam	103

Obituary

Robert Henry Dyson Arshak Iravanian	120
---------------------------------------	-----

Critique and Book Review

Decline and Fall of the Sasanian Empire ... Arshak Iravanian	121
--	-----

Reports

Memordom of Reza Mostofi Fard	125
First International Conference of the Society of Iranian Archaeology: “Cultural Interactions, Continuity and Disruption”	131
Seventeenth Annual Sympoaium on the Iranian Archaeology	136
Statement by the Society for Iranian Archaeology	142

ایران ورجاوند

○ ○ ○ ○ ○
| Iran-e Varjavand (Glorious Persia) |
| Persian Journal Of Iranain Studies |
| Vol. 2, No.3, Autumn & Winter 2020 |

Concessionaire, Manager in Charge
and Editor-in-chief:
| Dr Shahin Aryamanesh |
Managing Editor: **Houshang Rostami**

 Tehran, Iran, Post box: 14515-569
 www.iranvarjavand.ir
 Iranvarjavand@hotmail.com
 +98 9395969466

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission in writing, from the publisher.

With Contributions by
| Tissaphernes Archaeological Research Group |

Persian Journal of Iranian Studies | Vol. 2 | No. 3 | Autumn & Winter 2020

ایران ورجاوند

Iran-e Varjavand
(Glorious Persia)

- ◆ Remarks on Late Sasanian Art: The Figural Capitals at Taq-e Bostan
- ◆ Archaeological Survey of the Historical Context of the Village of Tighdar in Qaen
- ◆ A Wandering Masterpiece in Closet: Brass Ewer of Zanjan Archaeological Museum
- ◆ Ahura Mazda and Shapur II? A Note on Taq-I Bustan I, The Investiture of Ardashir II
- ◆ Archaeological Survey of Zahan and Shaskuh Sections of Zirkuh County of South Khorasan
- ◆ The Sphero-conical Vessel: A Difficult Interpretation between Historical Sources and Archaeology